

Sygn. akt I C 991/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu, I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia SR Monika Olszowiec

Protokolant: Joanna Skrzat

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2019 roku w Zgierzu na rozprawie sprawy

z powództwa G. C., A. Z. i A. G.

przeciwko J. P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej J. P. solidarnie na rzecz powodów G. C., A. Z. i A. G. kwotę 7.590,16 zł (siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt złotych 16/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 5 marca 2019 roku do dnia 10 lipca 2019 roku;
2. zasądzoną w punkcie 1 wyroku kwotę wynoszącą 7.590,16 zł (siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt złotych 16/100) rozkłada na 38 (trzydzieści osiem) miesięcznych rat, przy czym pierwsza rata w kwocie 190,16 zł (sto dziewięćdziesiąt złotych 16/100) a 37 (trzydzieści siedem) kolejnych w kwotach po 200 zł (dwieście złotych), płatne do 20 (dwudziestego) dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następującego po miesiącu, w którym wyrok się uprawomocni, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku uchybienia płatności którejkolwiek z rat cała pozostała niespłacona należność określona w punkcie 1 wyroku staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od dnia następującego po dniu płatności raty, której terminu płatności uchybiono;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądza od pozwanej J. P. solidarnie na rzecz powodów G. C., A. Z. i A. G. kwotę 317 (trzysta siedemnaście złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 991/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 marca 2019 roku wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie G. C., A. Z. i A. G. Przedsiębiorstwo-Uslugowo-Handlowe (...) s.c. wnieśli o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od J. P. kwoty 7.590,16 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 5 marca 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali,

iż dochodzone roszczenie wynika z umowy pożyczki z dnia 2 października 2017 roku zawartej z (...) sp. z o.o. w T., z której warunków pozwana się nie wywiązała. Powodowie nabyli wierzytelność względem pozwanej od pożyczkodawcy.

(pozew – k. 3-10)

Postanowieniem z dnia 22 marca 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał rozpoznanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zgierzu wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

(postanowienie – k. 11)

Na rozprawie 2 lipca 2019 roku pozwana uznała powództwo. Wniosła o rozłożenie spłaty zaległości na raty w kwotach po 200 zł miesięcznie.

(protokół – k. 52)

Sąd Rejonowy ustalił, następujący stan faktyczny:

A. Z., A. G. i G. C. są współnikami spółki cywilnej i prowadzą działalność gospodarczą jako Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...).

(bezsporne, nadto kopia umowy spółki cywilnej – k. 23-23v)

W dniu 2 października 2017 roku J. P. zawarła z D. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. umowę pożyczki gotówkowej, której przedmiotem było udzielenie przez powoda pozwanej pożyczki w kwocie 10.000 zł na okres od dnia 2 października 2017 roku do dnia 20 października 2020 roku. Pożyczkodawca miał prawo wypowiedzieć umowę w formie pisemnej z zachowaniem 7-dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku niespłacenia przez pożyczkobiorcę dwóch kolejnych pełnych rat pożyczki, a od zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł naliczać odsetki za opóźnienie według zmiennej stopy procentowej stanowiącej dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie.

(bezsporne, nadto umowa wraz z harmonogramem – k. 24-26v)

W dniu 3 października 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. zawarła z A. Z., G. C. i A. G. – prowadzącymi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej jako Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe (...) umowę przelewu wierzytelności, mocą której (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością przeniosła na rzecz powodów wierzytelność, jaka przysługiwała jej wobec J. P. z tytułu umowy pożyczki zawartej w dniu 2 października 2017 roku.

(bezsporne, nadto umowa przelewu wierzytelności – k. 27)

Na mocy umowy przeniesienia prawa majątkowego z dnia 27 października 2017 roku G. C., A. Z. i A. G. przenieśli przedmiotową wierzytelność na rzecz Ł. G..

(bezsporne, nadto umowa przeniesienia prawa majątkowego – k. 32 – 32v)

W dniu 21 grudnia 2018 roku Ł. G. oraz A. Z., A. G. i G. C. (powiernicy) zawarli umowę powierniczego przelewu wierzytelności wobec J. P. wynikającej z umowy pożyczki z dnia 2 października 2017 roku. Na jej mocy powiernicy zobowiązali się prowadzić czynności prawne i faktyczne zmierzające do zaspokojenia wierzytelności w imieniu własnym, a na rachunek cedenta, w tym prowadzić względem dłużnika czynności windykacyjne, wystąpić w imieniu własnym z powództwem o zapłatę, a po uzyskaniu tytułu wykonawczego - wszcząć egzekucję. Nadto cedent upoważnił także powierników do złożenia dłużnikowi oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pożyczki.

(bezsporne, nadto umowa powierniczego przelewu wierzytelności – k. 34-34v)

Pismem z dnia 29 października 2018 roku powodowie wezwali J. P. do zapłaty dwóch nieuregulowanych rat pożyczki, zaś pismem z dnia 28 stycznia 2019 roku wypowiedzieli umowę pożyczki.

(bezsporne, nadto kopia wezwania do zapłaty – k. 36, kopia wypowiedzenia umowy z potwierdzeniem odbioru – k. 37-38v)

Pozwana zaciągnęła pożyczkę na węgiel i bieżące wydatki, początkowo ją spłacała. Pozwana utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.170 zł. Pozostaje w gospodarstwie domowym z wnuczką, która uzyskuje 600 zł dochodu. Miesięcznie pozwana wydaje 400 zł na komorne i 200 zł na światło.

(przesłuchanie pozwanej – k. 53 00:04:37-00:10:36)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów, które uznał za wiarygodne.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Pozwana uznała powództwo. Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c., sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie takie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Uznanie powództwa jest zatem aktem dyspozycyjności pozwanego, który uznaje nie tylko samo żądanie powoda, ale i przytoczone przez stronę powodową okoliczności faktyczne, godząc się tym samym na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygn. akt I ACa 1061/12, LEX nr 1280314). Innymi słowy poprzez uznanie powództwa pozwany uznaje nie tylko samo żądanie powoda, ale też przytoczone przez niego okoliczności faktyczne, a kryteria kontroli sądu w takiej sytuacji odnoszą się jedynie do skutków prawnego uznania, a nie do okoliczności faktycznych sprawy. Jeżeli w razie uznania powództwa przez stronę pozwaną sąd uzna, iż przedmiotowa czynność procesowa nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa, to obowiązany jest wydać wyrok zgodny z uznaniem powództwa, z pominięciem postępowania dowodowego w zakresie okoliczności objętych uznaniem, bowiem uznanie powództwa w rozumieniu art. 213 § 2 k.p.c. zakłada stwierdzenie istnienia dochodzonego roszczenia, a tym samym wystąpienie wszystkich przesłanek kreujących jego byt prawny.

W niniejszej sprawie strony zawarły umowę pożyczki, z których warunków pozwana się nie wywiązała. Sąd zasądził zatem na rzecz powoda dochodzoną kwotę, której wysokość wynika z załączonych do pozwu dokumentów.

Na podstawie art. 320 k.p.c. Sąd postanowił rozłożyć zasądzoną kwotę na raty. Zgodnie z tym przepisem, sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Szczególnie uzasadnione przypadki to sytuacje, gdy ze względu na stan rodzinny i majątkowy pozwanego jednorazowa zapłata byłaby niemożliwa lub znacznie utrudniona bądź też naraziłaby zobowiązanego na niepowetowane szkody. Jednocześnie jednak sytuacja majątkowa pozwanego umożliwia mu spłacenie należności w częściach. W niniejszej sprawie pozwana uzyskuje stały miesięczny dochód pozwalający na spłacenie zadłużenia w ratach. Jednocześnie jednorazowa spłata nie jest możliwa.

W niniejszej sprawie pozwana i jej wnuczka uzyskują stały miesięczny dochód w wysokości, który umożliwia spłatę zadłużenia w ratach. Sąd rozłożył zatem spłatę na 38 rat w kwotach po 200 zł, przy czym pierwsza rata w kwocie 190,16 zł. Sąd odroczył płatność pierwszej raty do miesiąca następującego po miesiącu, w którym wyrok się uprawomocni. Ponadto, mając na względzie interesy wierzyciela, Sąd zastrzegł, iż w przypadku uchybienia w płatności którejkolwiek z rat, cała pozostała niespłacona należność staje się natychmiast wymagalna z odsetkami umownymi liczonymi od dnia następującego po dniu płatności raty, której terminu płatności uchybiono. Rozstrzygnięcie to stanowi wyraz dyskrecjonalnej władzy sędziowskiej w ramach art. 320 k.p.c., które uwzględnia uzasadnione interesy obu stron. W przypadku pozwanej jest bowiem szansą na spłatę ciężących na niej

zobowiązań, przy bezspornym braku możliwości jednorazowego spełnienia świadczenia. Powód uzyskuje natomiast gwarancję, że w przypadku niewywiązywania się przez pozwaną z ustalonego przez Sąd harmonogramu spłaty będzie mógł skierować postępowanie egzekucyjne co do całości niespłaconego zadłużenia bez konieczności oczekiwania na nadejście terminu płatności dalszych rat. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że sytuacja materialna wierzyciela nie jest zagrożona, a interesy fiskalne powodów nie doznają znaczącego uszczerbku na skutek niniejszego rozstrzygnięcia.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd miał na uwadze, że nie może - na podstawie art. 320 k.p.c. - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzonego świadczenie; rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów - zasada prawna z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61, LEX nr 1158, zob. też uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSNC 2007/10/147, OSP 2010/4/44, Biul. SN 2006/12/9, LEX nr 203857).

Wobec powyższego, na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.p.c., Sąd zasądził odsetki w wysokości określonej umową od dnia 5 marca 2019 roku do dnia wyrokowania, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 300 zł opłaty sądowej i 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa tytułem częściowych kosztów procesu. W pozostałym zakresie Sąd postanowił nie obciążać pozwanej kosztami procesu stosownie do art. 102 k.p.c.

Instytucja odstąpienia od obciążenia strony przegrywającej kosztami postępowania przewidziana w art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Wyjątek niepodlegający wykładni rozszerzającej, wykluczający stosowanie wszelkich uogólnień i wymagający do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Przepis nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Jego zastosowanie znajduje uzasadnienie wyłącznie w szczególnych wypadkach, które każdorazowo podlegają ocenie przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 czerwca 2012 r. (I CZ 34/12, LEX nr 1232459), do kręgu „wypadków szczególnie uzasadnionych” w rozumieniu art. 102 k.p.c. należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące

na zewnątrz. Do pierwszych zalicza się np. charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, do drugich - sytuację majątkową i życiową strony, z zastrzeżeniem, że nie jest wystarczające powołanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia

od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu (tak też postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 lipca 2013 r. IV CZ 58/13, Lex nr 1396462; z 29 czerwca 2012 r.

I CZ 34/12, Lex nr 1232459; z 1 grudnia 2011 r. I CZ 26/11, Lex nr 1101325). Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinny być ocenione

z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. W postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. (II CZ 100/12, LEX nr 1232760) Sąd Najwyższy wskazał, iż ocena, czy w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony należy do swobodnej decyzji sądu ze względu

na konieczność zapewnienia poczucia sprawiedliwości oraz realizacji zasady słuszności.

W niniejszej sprawie pozwana znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej. Przedmiotową pożyczkę zaciągnęła na bieżące wydatki i nabycie węgla. Pozwana nie uchyła się od spłaty zobowiązania. W tej sytuacji obciążenie pozwanej kosztami procesu w całości godziłoby w zasady słuszności i poczucie sprawiedliwości.

W tym stanie faktycznym należało orzec jak w sentencji.